

Tiểu sử Các Mác

C. Mác sinh ngày 5 tháng 5 năm 1818 ở thành phố Tơriơ trong gia đình luật sư Heinrich Marx. Năm mười hai tuổi (1830) C. Mác vào học trường trung học ở Tơriơ. Sức học của C. Mác thuộc loại giỏi, đặc biệt C. Mác nổi bật ở những lĩnh vực đòi hỏi tính độc lập sáng tạo. C. Mác cũng tỏ ra có năng lực về toán học. Mùa thu 1835, C. Mác tốt nghiệp trường trung học, sau đó không lâu, tháng mười 1835, C. Mác vào trường đại học tổng hợp Bonn để học luật. Hai tháng sau theo lời khuyên của bố C. Mác tiếp tục học ở trường Đại học Tổng hợp Berlin. ở trường Đại học, năm 1836, ngoài luật học, sử học và ngoại ngữ C. Mác bắt đầu đi sâu nghiên cứu triết học. Mùa xuân 1837, C. Mác bắt đầu nghiên cứu kỹ những tác phẩm của Hê-ghe, sang năm 1839 thì vùi đầu vào nghiên cứu triết học, suốt cả năm 1839 và một phần của năm 1840 C. Mác tập trung nghiên cứu những vấn đề lịch sử triết học Cổ đại. Ngày 15 Tháng Tư 1841, khi mới 23 tuổi, C. Mác nhận được bằng Tiến sĩ triết học với luận án Về sự khác nhau giữa triết học tự nhiên của Démocrite, và triết học tự nhiên của épícure tại trường lên.

Tháng Năm 1843, C. Mác đến Kroisnak, một thành phố nhỏ vùng Rhein và ông đã chính thức làm lễ thành hôn với Jenny von Vestphalen.

Lần đầu tiên, C. Mác gặp Ph. Ăng-ghe vào cuối tháng Mười Một 1842, khi Ph. Ăng-ghe trên đường sang Anh và ghé thăm ban biên tập tờ Rheinische Zeitung (Nhật báo tỉnh Ranh). Mùa hè năm 1844, Ph. Ăng-ghe đến thăm C. Mác ở Pa-ri. Hai ông đã trở thành những người bạn cùng chung lý tưởng và quan điểm trong tất cả mọi vấn đề lý luận và thực tiễn. Theo yêu cầu của Chính phủ Vương quốc Phổ, Chính phủ Pháp đã trục xuất C. Mác. Ngày 3 tháng Hai 1845, C. Mác rời Pa-ri đến Brussel, ít lâu sau Ph. Ăng-ghe cũng đến đây và hai ông lại tiếp tục cộng tác chặt chẽ với nhau. Sau khi cách mạng năm 1848, ở Pháp nổ ra Chính phủ Bỉ trục xuất C. Mác. Ông lại đến Pa-ri, Tháng tư 1848, C. Mác cùng với Ph. Ăng-ghe đến Kioln, tại đây Mác trở thành Tổng biên tập tờ Nhật báo tỉnh Ranh, cơ quan của phái dân chủ. Năm 1849 Chính phủ Phổ đóng cửa tờ báo và trục xuất C. Mác. Ông lại đến Pa-ri, nhưng lần này ông chỉ lưu lại ba tháng. Tháng Tám 1849, từ Pa-ri C. Mác đi Luân-đôn và sống đến cuối đời (1883). C. Mác qua đời ngày 14 Tháng Ba 1883 ở Luân-đôn.

Hoạt động cách mạng sôi nổi và con đường tìm ra quy luật lịch sử C. Mác

Công tác thực tiễn ở báo Rheinische Zeitung đã làm thay đổi cơ bản thế giới quan của C. Mác chuyển từ chủ nghĩa duy tâm sang chủ nghĩa duy vật và từ chủ nghĩa dân chủ - cách mạng sang chủ nghĩa cộng sản. Tháng Hai 1844, trên tờ tạp chí Niên giám Pháp - Đức C. Mác đăng bài Góp phần phê phán triết học pháp luật của Hê-ghe. Từ tháng Tư - tháng Tám 1844, C. Mác viết Bản thảo kinh tế - triết học năm 1844, thực chất là những phôi thai của những tư tưởng hết sức quan trọng mà sau này C. Mác phát triển một cách khoa học trong bộ Tư bản. Tháng hai 1845, cuốn sách Gia đình thần thánh của C. Mác và Ph. Ăng-ghe viết

chung ra đời phê phán mạnh mẽ chủ nghĩa duy tâm chủ quan của phái Hê-ghe-nơ trẻ, thực chất là phê phán toàn bộ chủ nghĩa duy tâm, đồng thời nêu ra vai trò quyết định của quần chúng nhân dân trong lịch sử. Thời kỳ hoạt động của C. Mác ở Pa-ri kết thúc (tháng Hai 1845), một thời kỳ mới sau đó mở ra với mục đích rõ ràng mà C. Mác tự đặt ra cho mình: đề xuất một học thuyết cách mạng mới. C. Mác cùng với Ph. Ăng-ghe-nơ hợp sức viết Hệ tư tưởng Đức (1845-1846) tiếp tục phê phán chủ nghĩa duy tâm của Hê-ghe-nơ và phái Hê-ghe-nơ trẻ đồng thời phê phán chủ nghĩa duy tâm không nhất quán của Ludvich Phoiơbach. Trong cuốn Sự bần cùng của triết học (1847) C. Mác đã chống lại triết học tiểu tư sản của P.J. Prud'homme và trình bày những cơ sở của chủ nghĩa duy vật lịch sử và chính trị kinh tế học vô sản. Năm 1848 được sự uỷ nhiệm của Đại hội II Liên đoàn những người cộng sản C. Mác và Ph. Ăng-ghe-nơ viết Tuyên ngôn của Đảng Cộng sản- một văn kiện mang tính chất cương lĩnh của chủ nghĩa C. Mác và đảng vô sản. Tháng Sáu năm 1859, công trình thiên tài của C. Mác Góp phần phê phán môn chính trị kinh tế học ra đời viết về tiền tệ và lưu thông tiền tệ; nhưng điều đặc biệt quan trọng là lần đầu tiên tác phẩm đã trình bày học thuyết Mác-xít về giá trị, cơ sở của học thuyết kinh tế của C. Mác.

C. Mác là người tổ chức và là lãnh đạo của Quốc tế cộng sản I thành lập ngày 28 tháng 9 1864, ở Luân-đôn. Năm 1867 bộ Tư bản (tập I)- tác phẩm chủ yếu của C. Mác ra đời. Tập II và III C. Mác không kịp hoàn tất, Ph. Ăng-ghe-nơ đảm nhận việc chuẩn bị xuất bản hai tập này. Trong bộ Tư bản C. Mác đã vạch rõ quy luật giá trị thặng dư dưới hình thái giá trị thặng dư tuyệt đối và giá trị thặng dư tương đối; và quy luật giá trị với tư cách là quy luật chung của nền sản xuất hàng hóa được phát triển trong quy luật cung và cầu, trong những quy luật của lưu thông tiền tệ.

Trong tác phẩm những năm cuối đời C. Mác nêu lên hình thức hợp lý nhất của chuyên chính vô sản là kiểu tổ chức chính trị như công xã Pa-ri (Cuộc nội chiến ở Pháp- 1981).

Trong cuốn Phê phán cương lĩnh Gôta (1875) C. Mác đã kịch liệt phê phán những sai lầm cơ hội chủ nghĩa của những người lãnh đạo đảng xã hội dân chủ Đức, đề ra một vấn đề hết sức quan trọng về thời kỳ quá độ từ chủ nghĩa tư bản lên chủ nghĩa cộng sản và hai giai đoạn của chủ nghĩa cộng sản, nghĩa là bản thân xã hội cộng sản phải phát triển qua hai giai đoạn: giai đoạn thấp- chủ nghĩa xã hội, giai đoạn cao- chủ nghĩa cộng sản. Năm 1876 sau khi Quốc tế cộng sản đệ nhất giải tán, C. Mác nêu lên ý kiến thành lập các đảng vô sản ở các nước là nhiệm vụ chính trị hàng đầu trong phong trào công nhân.
